

- 2) określa sposób przeprowadzania przez strażę pożarne działań ratowniczych w obiektach jednostek organizacyjnych więziennictwa i przedsiębiorstwach działających przy zakładach karnych i aresztach śledczych oraz zasady szkolenia funkcjonariuszy Służby Więziennej, pracowników jednostek i przedsiębiorstw oraz osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.
  3. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej:
    - 1) ustala organizację i funkcjonowanie ochrony przeciwpożarowej, sposób realizacji jej zadań oraz tryb przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach: "Polskie Koleje Państwowe", "Porty Lotnicze", "Polskie Linie Lotnicze LOT" oraz w portach morskich i na statkach,
    - 2) powołuje i rozwiązuje specjalne jednostki ochrony przeciwpożarowej,
    - 3) określa działalność operacyjno-techniczną specjalnych jednostek ochrony przeciwpożarowej.
  4. Minister Przemysłu ustala organizację i funkcjonowanie ochrony przeciwpożarowej, sposób realizacji jej zadań oraz tryb przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych, oraz dla których minister jest organem założycielskim.
- Art. 11.1. Osobom zasłużonym dla ochrony przeciwpożarowej lub wyróżnionym w akcji ratowniczej mogą być nadawane odznaki pożarnicze.
2. Minister Spraw Wewnętrznych określa rodzaje i wzory odznaki o których mowa w ust. 1 oraz warunki i tryb ich nadawania.

Rozdział 2

Zapobieganie pożarom i ich zwalczanie

- Art. 12.1. Właściciel lub kierownik jednostki organizacyjnej zapewnia ochronę przeciwpożarową w tej jednostce, a w szczególności:
- 1) zapewnia odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne, w tym zaopatrzenie obiektów i terenów w urządzenia i sprzęt pożarniczy oraz środki gaśnicze,
  - 2) zapewnia przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz zapobiega wszelkim zagrożeniom w tym zakresie na zasadach ustalonych w odrębnych przepisach,

Art. 15. W zakresie przygotowywania do zwalczania pożarów, do zadań własnych gmin należy:

- 1) zorganizowanie ochrony przeciwpożarowej na terenie gmin oraz ustalenie sposobu postępowania w razie powstania pożaru,
- 2) zapewnienie zasobów wody do gaszenia pożarów,
- 3) zapewnienie ochotniczym strażom pożarnym w miejscowości: środków, pomieszczeń i przedmiotów, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt. 6.

Art. 16.1. Wymagania ochrony przeciwpożarowej uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w planach zagospodarowania i uzbrojenia terenu.

2. Autorzy dokumentacji projektowej zapewniają zgodność tej dokumentacji z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej,
3. Obowiązek spełnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej ciąży na wytwórcy maszyn, urządzeń i innych wyrobów, a także na bywcy licencji zagranicznej lub maszyn, urządzeń i wyrobów z importu.
4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3 ciąży również na użytkowniku maszyn, urządzeń i innych wyrobów,
5. Rozpoczęcie eksploatacji nowych, przebudowanych lub wyremontowanych obiektów budowlanych, urządzeń i instalacji może nastąpić po upewnieniu się przez użytkownika, że:
  - 1) zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe określone w warunkach technicznych ich wykonania i odbioru, polskich normach, normach branżowych oraz w dokumentacji projektowej i fabrycznej,
  - 2) sprzęt i urządzenia pożarnicze zapewniają skuteczne działanie.

Art. 17.1. Każdy obywatel w razie zauważenia pożaru jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia dostępnymi środkami osób znajdujących się w objętych lub zagrożonych pożarem obiektach oraz straży pożarnej lub policji albo sołtysa,
- 2) przystąpienia do ratowania ludzi i mienia zagrożonych pożarem oraz podporządkowania się w tym zakresie poleceniom kierującego akcją ratowniczą.

- 3) zapewnić osobom przeoywającymi w obiektach bezpieczeństwo i ewakuację na wypadek pożaru,
- 4) zaznajamiać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnić nadzór nad ich przestrzeganiem,
- 5) zapewnić ochronę obiektów i terenów poprzez zorganizowanie do prowadzenia akcji ratowniczej własnych sił i środków oraz ustalić sposób postępowania na wypadek powstania pożaru,
- 6) zapewnić strażę pożarnej działającej w jednostce organizacyjnej:
  - a) środki alarmowania i łączności,
  - b) pomieszczenia, wyposażenie, urządzenia i sprzęt pożarniczy,
  - c) środki transportu i środki gaśnicze,
  - d) odzież specjalną, usundowanie i wyekwipowanie osobiste.

2. Przepisy ust. 1 pkt. 1 - 4 stosuje się odpowiednio do kierowników koszonek jednostek organizacyjnych, majstrów, brygadzystów oraz innych osób kierujących zespołami pracowników.

Art. 13. Właściciele, użytkownicy i zarządzający nieruchomościami są obowiązani:

- 1) usuwać lub w sposób należyty zabezpieczać w obrębie budynków, innych obiektów oraz terenów urządzenia, instalacje, materiały i przedmioty stwarzające niebezpieczeństwo pożaru,
- 2) utrzymywać w sprawności urządzenia i sprzęt pożarniczy,
- 3) udostępniać dojazdy strażom pożarnym biorącym udział w akcji ratowniczej,
- 4) umożliwiać umieszczenie urządzeń pożarniczych w obrębie nieruchomości,
- 5) udzielać informacji w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego osobom upoważnionym do przeprowadzania kontroli.

Art. 14. Dobywatele i jednostki organizacyjne są obowiązani do ponoszenia kosztów nabycia i utrzymania sprzętu oraz urządzeń przeciwpożarowych, jeżeli obowiązek posiadania tego sprzętu i urządzeń wynika z przepisów ustawy lub przepisów wydanych na jej podstawie.

2. Od obowiązku określonego w ust. 1 pkt. 2 zwolnione są:
- 1) osoby niezdolne do pełnienia tego obowiązku wskutek chorób lub ułomności fizycznej,
  - 2) kobiety w ciąży oraz w ciągu 12 tygodni po odbyciu porodu,
  - 3) osoby sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 8 oraz sprawujące opiekę nad obłądnie chorymi,
  - 4) osoby w wieku do lat 18 oraz osoby, które ukończyły: mężczyźni 60 lat, kobiety 55 lat,
  - 5) członkowie personelu dyplomatycznego odcych misji dyplomatycznych oraz urzędnicy konsularni obcych urzędów konsularnych,
  - 6) członkowie personelu administracyjnego i technicznego personelu służby obcych misji dyplomatycznych oraz pracownicy konsularni i członkowie personelu obcych urzędów konsularnych, jeżeli nie są obywatelami polskimi lub nie mają w Polsce miejsca pobytu stałego - z zastrzeżeniem zasady wzajemności,
  - 7) inne osoby korzystające z immunitetów dyplomatycznych na mocy ustaw, umów międzynarodowych albo powszechnie uznawanych zwyczajów międzynarodowych.

Art. 18.1. Jednostki organizacyjne i obywatele dysponujący mieniem przynależnym do działań ratowniczych są obowiązani do udostępnienia:

- 1) będących w ich posiadaniu środków mogących służyć do alarmu lub działań ratowniczych,
  - 2) posiadanych pojazdów do przewozu ludzi i sprzętu oraz wody i innych środków gaśniczych, a także przedmiotów i sprzętu potrzebnego do działań ratowniczych.
2. Przepisy ust. 1 pkt 2 nie dotyczą pojazdów:
- 1) jednostek wojskowych, Urzędu Ochrony Państwa, Policji, służby więziennej oraz pojazdów państwowych, których przewożone są przesyłki wartościowe,
  - 2) przeznaczonych do niesienia pomocy w przypadku klęsk żywiołowych, awarii i do przewozu chorych,
  - 3) należących do osób, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt. 5 - 7 oraz obcych misji dyplomatycznych, urzędów konsularnych i instytucji międzynarodowych korzystających z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw umów międzynarodowych lub powszechnie uznawanych zwyczajów międzynarodowych.

Art. 19.1. Kierujący działaniami ratowniczymi może zarządzić:

- 1) ewakuację ludzi i mienia z zagrożonych obiektów,
- 2) wstrzymanie ruchu drogowego oraz zakaz przebywania osób postronnych w rejonie działań ratowniczych,
- 3) udostępnienie straży pożarnej niezbędnych na czas działań ratowniczych nieruchomości, środków transportu i sprzętu oraz wody i innych środków gaśniczych, a także przedmiotów i sprzętu przydatnego do działań ratowniczych, z zastrzeżeniem art. 17 ust. 2.

2. Kierujący działaniami ratowniczymi uprawniony jest do wydawania poleceń dotyczących tych działań osobom wymienionym w art. 17 ust. 1 oraz zobowiązujących do przystąpienia do działań ratowniczych przez osoby przebywające w rejonie pożaru, łącznie z użyciem samochodów tych osób, z zastrzeżeniem art. 17 ust. 2.

Art. 20.1. Działaniami ratowniczymi kieruje dowódca jednostki straży pożarnej, a do czasu ich przybycia - kierownik obiektu zagrożonego,

2. W przypadku, gdy działania ratownicze prowadzone są przez grupę osób wymienionych w ust. 1 uczestniczący w tych działaniach są uprawnieni do podejmowania w niezbędnych granicach czynności określonych w art. 19.

Art. 21.1. W przypadku powstania pożaru w pomieszczeniach misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych prowadzenie przez jednostki straży pożarnej akcji ratowniczej w tych pomieszczeniach dopuszczalne jest po uprzednim uzyskaniu zgody szefa misji lub kierownika urzędu konsularnego z zastrzeżeniem ust. 2,

2. Zgoda kierownika urzędu konsularnego na prowadzenie akcji ratowniczej w pomieszczeniach tego urzędu może być jednak odmówiona w wypadku pożaru wymagającego podjęcia niezwłocznych czynności ochronnych.

Art. 22.1. Prawo kontrolowania stanu ochrony przeciwpożarowej mają funkcjonariusze pożarnictwa oraz inne osoby upoważnione przez rejonowy organ rządowej administracji ogólnej,

2. Funkcjonariusze pożarnictwa i inne upoważnione osoby mają prawo przeprowadzania kontroli wszystkich jednostek organizacyjnych, obiektów użyteczności publicznej i handlowych, nieruchomości oraz obiektów będących w trakcie budowy, z zastrzeżeniem wynikających z przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej oraz mogą żądać informacji w sprawach objętych kontrolą,

Rozdział 3

Ochotnicze straże pożarne i Związki Ochotniczych Straży Pożarnej

Art. 26.1. Ochotnicze straże pożarne, zwane dalej "OSP" są stowarzyszeniami zrzeszającymi obywateli polskich gotowych czynnie i w sposób zorganizowany uczestniczyć w ochronie przed pożarami, życia i zdrowia ludzkiego oraz dorobku materialnego i kulturalnego obywateli,

2. OSP zrzeszają się w Związku Ochotniczych Straży Pożarnej zwanych dalej "Związkiem" w celu zapewnienia jednolitej realizacji zadań operacyjno-technicznych i statutowych oraz koordynacji poczynań w tym zakresie.

3. Związek jest stowarzyszeniem, jego ogniwami posiadają osobowość prawną.

Art. 27. Do zadań OSP należy w szczególności:

1) prowadzenie działań ratowniczych w czasie pożarów oraz współdziałanie z innymi służbami ratowniczymi w zwalczaniu skutków klęsk żywiołowych, katastrof i prowadzenie innych akcji ratowniczych,

2) udział w zapobieganiu pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z zawodowymi strażami pożarnymi i organami samorządu terytorialnego, w tym współudział w sprawowaniu star zabezpieczenia przed pożarami w indywidualnych gospodarstwach rolnych w ramach kontroli organizowanych przez organy samorządu terytorialnego,

3) organizowanie młodzieżowych drużyn pożarniczych i stwarzanie warunków do ich działalności,

4) pobudzanie i rozwijanie inicjatyw skierowanych do zwiększenia udziału obywateli w ochronie przeciwpożarowej.

Art. 28. Do zadań Związku należy:

1) pobudzanie i wszechstronne rozwijanie wszelkich inicjatyw skierowanych do zwiększenia udziału społeczeństwa w ochronie przeciwpożarowej,

2) jednoczenie za pośrednictwem ogniw terenowych Związku wszystkich ochotniczych straży pożarnej oraz sprawowanie nad nimi opieki,

3) prowadzenie pracy kulturalno-wychowawczej oraz pogłębianie poczucia miłości do Ojczyzny wśród członków ochotniczych straży pożarnej,

3. Wstęp do obiektów zajmowanych przez obce misje dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych oraz zajmowanych przez członków ich personelu uzależniony jest od każdej razowej zgody użytkownika tych obiektów,

4. Funkcjonariusze pożarnictwa, o których mowa w ust. 1 działający z upoważnienia rejonowego organu rządowej administracji ogólnej mają prawo nakazania w drodze decyzji kierownikom jednostek organizacyjnych wstrzymanie prac, których prowadzenie narusza przepisy o ochronie przeciwpożarowej i powoduje powstanie bezpośredniego niebezpieczeństwa pożaru albo zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego. Decyzjom w tych sprawach nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności,

5. Od decyzji, o której mowa w ust. 4 przysługuje odwołanie do wojewody.

Art. 23.1. W razie stwierdzenia szczególnego zagrożenia pożarowego wojewoda w drodze decyzji może zakazać:

1) używania maszyn i urządzeń oraz środków transportu, które stwarzają niebezpieczeństwo pożaru,

2) eksploatacji pomieszczeń, zakładów lub ich części, jeżeli wskutek nieprawidłowych warunków instalacyjnych lub nieprawidłowego użytkowania obiektów i instalacji występuje zagrożenie pożarowe, bądź istnieje zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego,

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1 przysługuje odwołanie.

Art. 24.1. Do prowadzenia działań ratowniczych tworzone są straże pożarne:

1) w miejscowościach - zawodowe państwowe i samorządowe, w których pełnią służbę funkcjonariusze pożarnictwa,

2) w jednostkach organizacyjnych - zakładowe, składające się z funkcjonariuszy pożarnictwa lub przeszkolonych pracowników tej jednostki organizacyjnej,

3) w miejscowościach i jednostkach organizacyjnych - ochotnicze, na zasadach określonych w art. 26.

2. Zawodowe państwowe straże pożarne tworzy się w miejscowościach liczących powyżej 50 tysięcy mieszkańców,

3. Minister Spraw Wewnętrznych, na wniosek wojewody może wyrazić zgodę na odstąpienie od powołania zawodowej straży pożarnej w miejscowości, o której mowa w ust. 2.

Art. 25. Zakładowe straże pożarne tworzą i rozwiązują właściciele przedsiębiorstw, na wniosek kierowników jednostek organizacyjnych.

z ust. PSP

2. W wypadku zbiegu świadczeń, o których mowa w ust. 1 ze świadczącymi przysługującymi na podstawie odrębnych przepisów, stosuje się przepisy korzystniejsze.

Art. 40. Za zniszczenie, uszkodzenie lub utratę bez winy właściciela środków przewoźnych, inwentarza i innego sienia w związku z działaniami ratowniczymi lub dmiczeniami, przysługuje odszkodowanie w pełnej wysokości ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego. Jeżeli jednak szkody te objęte są ubezpieczeniem, odszkodowanie zaniższa się o kwotę przyznanego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 41. Działające w dniu wejścia w życie ustawy Związki Ochotniczych Straży Pożarnych i OSP stają się stowarzyszeniami w rozumieniu prawa o stowarzyszeniach. Ich statuty zachowują moc, z wyjątkiem postanowień sprzecznych z ustawą.

Art. 42. 1. Organy prowadzące rejestry OSP w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przekazały je wraz ze statutami o powiadnia sądom rejestrowym,

2. Minister Spraw Wewnętrznych, w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, przekazał sądowi rejestrowemu właścicielowi dla miasta stołecznego Warszawy statut Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

Art. 43. 1. Traci moc ustawa z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 106, z 1988 r. nr 15, poz. 132, z 1989 r. nr 33, poz. 192 i z 1990 r. nr 34, poz. 198),

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy, obowiązują dotychczasowe akty wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 44. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4) współpraca z zagranicznymi i międzynarodowymi organizacjami społecznymi ochrony przeciwpożarowej.

Art. 29. 1. Organy samorządu terytorialnego zapewniają OSP pomieszczenia wraz z urządzeniami, wyposażenie, sprzęt, w tym: środki alarmowania i łączności, środki transportu, urządzenia przeciwpożarowe i środki gaśnicze, odzież specjalną i uundurowanie oraz ubezpieczają członków OSP i młodzieżowych drużyn pożarniczych w zakładach ubezpieczeniowych,

2. Pomieszczenia i sprzęt, o których mowa w ust. 1 mogą być, przy zachowaniu gotowości do akcji ratowniczej, odpłatnie wykorzystane również do innych społecznie użytecznych celów,

3. Środki uzyskane z tytułu, o których mowa w ust. 2 stanowią dochody własne OSP,

4. Przepisy ust. 1 - 3 stosuje się odpowiednio do OSP t. j. onych w jednostkach organizacyjnych. ic

Art. 30. Działalność OSP i Związku może być dotowana z budżetu państwa oraz budżetu gmin.

Art. 31. OSP i ogniwa Związku mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach określonych odrębnymi przepisami, w celu pozyskania środków na działalność statutową oraz na rozwój Związku i zrzeszonych w nim OSP.

Art. 32. 1. Członkowie OSP zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, którzy uczestniczyli w akcjach ratowniczych, w przeglądach stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego lub w szkoleniach pożarniczych. w czasie nieobecności w pracy zachowują prawo do wynagrodzenia oraz uprawnienia do innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą,

2. Członkowie OSP nie wymienieni w ust. 1, którzy uczestniczyli w akcjach ratowniczych, w przeglądach stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego lub w szkoleniach pożarniczych trwających co najmniej 8 godzin dziennie otrzymują ekwiwalent,

3. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 2 jest wypłacany przez właściwy organ gminy do wysokości 1/30 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej, obliczonego za poprzedni kwartał w wysokości określonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Art. 33. Członkowie OSP korzystają w czasie wykonywania czynności wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej z ochrony prawa na równi z funkcjonariuszami publicznymi.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o ochronie przeciwpożarowej reguluje ogólne zasady zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów i związane z nimi obowiązki obywateli oraz podmiotów gospodarczych i innych zakładów pracy /art.10, 11 i 15/, a także zadania gmin /art.13/. Zasadniczym celem projektu jest oparcie ochrony przed pożarami na zasadzie "samoochrony" poprzez nałożenie na kierowników "jednostek organizacyjnych" /zdefiniowanych w art.2 ust. 2/ obowiązków w zakresie zapobiegania, wykrywania i zwalczania pożarów oraz ponoszenia kosztów z tym związanych, jak również partycypacji podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych w ponoszeniu kosztów związanych z organizacją tej ochrony /art.10 ust.1 pkt 6 i art.12/.

Podjęcie ochrony przeciwpożarowej podmiotów gospodarczych, urzędów, instytucji, organizacji i zakładów pracy (co kierownicy tych jednostek swobodnie w wyborze sposobu zabezpieczenia zarządzanych obiektów w zależności od stopnia zagrożenia pracowności).

Ważnym i integralnym elementem systemu organizacji ochrony przed pożarami są Ochotnicze Straże Pożarne. Wrosły one w polski krajoznictwo i przetrwały na terenie wsi i miast, skutecznie uczestnicząc w zapobieganiu i zwalczaniu pożarów, samodzielnie lub w formie zespołów z zawodowymi strażami pożarnymi. Jako organizacje skupiające wolontariatów obywateli gotowych czynnie uczestniczyć w ochronie przed pożarami mają wszelkie cechy stowarzyszeń. Sankcjonując ten stan i uwzględniając konieczność porządkowania bytu prawnego organizacji społecznych, OSP zostaje przywrócony status stowarzyszenia, stosownie do stanu istniejącego przed rokiem 1975. Wprowadzone do ustawy niezbędne odwołania w stosunku do ustawy z dnia 7 kwietnia 1984 r. Prawo o stowarzyszeniach polegają wyłącznie na sformułowaniu zadań OSP w systemie organizacji ochrony przeciwpożarowej. Stworzone również podstawy skuteczności działania tych straży.

W zakresie finansowania działalności ochrony przeciwpożarowej uwzględnia się wszystkie podmioty zobowiązane do prowadzenia tej działalności: obywateli, przedsiębiorstw, jednostek organizacyjnych.

Przebieg z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
